

Naročnina za Jugoslavijo: ololetno 180 din, za 1/2 leta 90 din, za 1/4 leta 45 din, mesečno 15 din; za tinozemstvo: 210 din. — Plaša in toži se v Ljubljani.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici 23. — Rokopisov ne vračamo. — Račun pri pošti hranilnic v Ljubljani št. 11.953. — Tel. št. 25-52.

Izhaja vsak ponedeljek, vrede in petek

Ljubljana, petek 8. aprila 1938

Cena posamezni številki din 1.50

Plenarna seja Zbornice za TOI

V četrtek ob 9. dopoldne je bila v posvetovalnici zbornice plenarna seja Zbornice za TOI, katere so se udeležili zbornični svetniki skoraj polnoštevilno.

Sejo je otvoril predsednik Jela-

čin, ki je pozdravil vse svetnike ter posebej zastopnika banske uprave načelnika dr. Rateja. Konstatiral je sklepčnost seje ter takoj prešel na dnevni red in podal naslednja

britev četrtega podpredsednika, na današnji plenarni seji sklene, da se ministrstvo naprosi, naj izpremeni tozadevno besedilo uredbe o zbornicah.

Nadalje je sporočil, da mu je poslal zbornični svetnik Rebek pismo, v katerem naznanja, da je postalo stanje v obrtnem odseku nevdržno. Naménoma se ustvarjajo nesoglasja, da je vsako aktivno sodelovanje nemogoče. Bil da je tudi osebno žaljen in zato izjavlja, da ne bi mogel več sodelovati v odseku, če ne bi dobil zaščitenja. Vpraša predsednika, kaj namerava ukreniti, da se te razmere odpravijo.

Predsednik Jelačin omenja nato, da je govoril tudi z zborničnim svetnikom Zadravcem, ki mu je dal ustno skoraj isto poročilo. Prosi, da oba gospoda podasta pismeno poročilo ter bo potem takoj dal vso zadevo na dnevni red prve predsedstvene seje. Prosi oba gospoda, da se s tem odgovorom zadovoljita.

Sledilo je poslovno poročilo, ki se pa ni prečitalo, ker je bilo razdeljeno med svetnike.

v naši zunanji trgovini znaša nad 40%, da je naš trg zelo odvisen od obeh dežel. Vprašanje je tem bolj pereče, ker ima Nemčija dirigirano gospodarstvo, ki ga mi nimamo. Različna pa je tudi struktura uvoza in izvoza med Nemčijo in Jugoslavijo. Trgovinska pogodba z Avstrijo še ni bila odpovedana, vendar pa bo imela priključitev na avstrijsko gospodarstvo velik vpliv. Zaenkrat se morejo samo oceniti nekatere posledice. Glede napovedanih boljših izvoznih pogojev v Italijo smo še skeptični, dokler se ne doseže širša baza za medsebojno gospodarsko sodelovanje.

Posledice zboljšanih političnih odnošajev z Italijo v gospodarskem pogledu še niso prišle prav do izraza. Za izvoz našega lesa in živine se še ni našla prava kompenzacija. Zato tudi še ni mogoče obnoviti našega izvoza v Italijo v starem obsegu.

Naša zunanja trgovina je bila lani aktivna za 1040 milijonov din. Največ je k tej visoki aktivnosti pripomogla koroza, katere smo izvozili za 689 milijonov din. Zelo visok je bil tudi izvoz lesa v višini 911 milijonov din, silno se je povečal tudi izvoz rud. K tako velikemu izvozu so pripomogli predvsem izredni momenti, zato nas dosežene številke ne smejo premetiti. Pri uvozu beleži rekord uvoz surovega bombaža, ki je bil za 10 milijonov kg večji od lanskega. Uvoz je tako narasel zaradi izredno nizkih cen ter je presegal potrebo, da je sedaj nastal občuten zastoj.

Poslovno poročilo omenja nato vse trgovinske pogodbe, ki so bile sklenjene v preteklih zimskih mesecih. Bistveno te pogodbe niso olajšale položaja v plačilnem prometu.

V naši zunanji trgovini moramo rešiti še važna vprašanja, ki jih zlasti občutijo gospodarski ljudje v obmejnem pasu. Tudi naše klinrške terjatve znašajo še vedno okrog 400 milijonov, v prometu z Italijo pa imamo kar 3 razne klinrške račune, kar gotovo ne pospešuje poslovnih stikov.

V našem domačem gospodarstvu

so elementarne nezgode povzročile veliko škode. Posebno slabo letino je imelo naše vinogradništvo in sadjarstvo. V zimskih mesecih se je začelo krčenje obratov v več industrijskih panogah. Število industrij se je celo zmanjšalo. Tako je padlo lani število industrij za 5, naraslo pa je število obrtniških obratov za 197, trgovinskih za 154 in gostinskih za 143.

Na denarnem trgu

se polagoma izvaja mobilizacija vlog ter je v ta namen prejel del denarnih zavodov posojila od javnopравниh zavodov. Se vedno pa je znoten del denarnih zavodov ostal brez izdatne pomoči. Denarni zavodi morajo zato pri obnavljanju svoje likvidnosti postopati skrajno previdno. Bile so tudi že vse potrebne transakcije v najboljšem toku, ko je odpis 25% kmetskih terjatev pokvaril ves načrt. Velik del osvobojenih vlog pa se pretaka v Pošno hranilnico, kar pomeni praktično odtegnitev denarja iz njegove plodnosne vloge za naš trgovski in stavbeni kredit.

Poročilo navaja nato vpliv Priv. zanatske banke na naš obrt. Iz poročila navajamo samo naslednje ugotovitve. Naprosenihi je bilo v Ljubljani pri zanatski banki kreditov za 8,2, odobrenih pa je bilo za 5,4 milijona din. Vloge pri ljubljanski podružnici so narasle na 8,2, delnice pa je bilo vplačanih za 2,1 milijona din, vseh posojil pa je bilo danih za 11,7 milijona din. Poročilo ugotavlja, da Z. B. ni izpolnila one matične in zaščitne vloge, ki se je od nje pričakovala.

Tudi Narodna banka ne nudi slovenski izvozni trgovini, industriji in produkciji one opore, ki se je od nje pričakovala. Od vseh meničnih posojil N. B. v višini 1431 milijonov din je bila Slovenija udeležena samo s 104 milijoni. Pa tudi glede lombardnih posojil ni nič bolje. Zanimivo je, da odpada od vseh vlog na žiro račune na Slovenijo samo dobrih 4%.

V preteklem letu pa je postala N. B. tudi odločilen činitelj v naši zunanji trgovini in trgovinski politiki ter dirigira kredite naše zunanje trgovine. Stvar bi bila v redu, če ne bi odločali predvsem bančno-tehnični vidiki, oziri uravnavenja klirinških plačil ter cene tujih plačilnih sredstev za državo. Gospodarski krogi zato dostikrat ne morejo razumeti ukrepov N. B. Konstatirali pa je tudi treba, da se N. B. ni posrečilo, da bi zmanjšala zastoj v klinrškem prometu. V svojem poročilu N. B. sicer trdi, da se kot centralna kreditna institucija zaveda dolžnosti za funkcioniranje domačega denarnega trga, v resnici pa vidimo, da je ves njen interes uperjen v to, da pride vse zasebno denarništvo pod neke vrste kontrolo N. B.

Pri Poštni hranilnici imajo privatni zavodi samo 117,6 milijona din kredita, čeprav znašajo njene hranilne vloge 1248, njena gotovina pa 1005 milijonov din. Jasno je, da pri takšnem stanju še niso ustvarjeni pogoji za normalizacijo našega kreditnega in denarnega trga.

predsedstvena naznanila

1. Kr. banska uprava je z odlokom dne 24. decembra 1937. odobrila zbornični proračun za leto 1938. in zbornici dovolila pobirati 8% doklado na pridobitno in na družbeni davek kakor tudi minimalne prispevke v sklenjeni izmeri.

2. Dodatnih taks za obrtni odsek banska uprava še ni odobrila, objubljen pa nam je, da jih bo odobrila v najkrajšem času. Zbornica radi tega še ni mogla pričeti s pobiranjem višjih taks.

3. Na zadnji predsedstveni seji je zbornica pooblastila predsednika odsekov, da izvedejo imenovanje v davčne odbore v lastnem delokrogu, kar se je tudi zgodilo.

4. Namestnik zborničnega svetnika g. Lovro Planina v Škofji

Loki je podal ostavko na svoje mesto.

5. Kr. banska uprava je potrdila imenovanje v šolski odbor abiturijentskega tečaja Zbornice za TOI naslednje gospode:

Ivana Jelačina, predsedn. zbornice;

Albina Smrkolja, predsednika trgovskega odseka;

Frana Sireca, svetnika zbornice;

dr. Karola Pirjevca, ravnatelja trg. akademije v Ljubljani, in

dr. Ivana Plessa, tajnika zbornice.

7. Predsednik gostinskega odseka Ciril Majcen je poslal dopis, v katerem predlaga, da se z ozirom na odločbo ministrstva za trgovino in industrijo, s katero se ni ugodilo zborničnemu predlogu za odo-

Poslovno poročilo zbornice o gospodarskem položaju v Sloveniji in o delu zbornice

Gospodarsko-politične izpremembe na naših mejah, določila novega finančnega zakona ter polno nerešenih notranje-gospodarskih in obrtno-pravnih vprašanj, vse to je povzročilo negotovo razpoloženje ter poslovno vzdržnost. Zbornica je zato skušala s svojimi opozorili pospešiti ureditev vseh teh vprašanj, in sicer tako, da bi se upoštevali interesi Slovenije.

Od vprašanj, ki so se pojavila po zadnji plenarni seji, je treba v prvi vrsti omeniti vprašanje reforme železniških tarif, ki je posebno važno za naše kraje, nadalje revizijo zaščitne zakonodaje za delavstvo, da bi se zaposlilo čim večje število delavcev ter vprašanja turizma, strokovnega šolstva in končno novele obrtnega zakona. Po svojih delegatih se je zbornica udeležila cele vrste anket in konferenc o vseh teh vprašanjih ter za vse izdelala tudi obsežna strokovna poročila in pripravila potrebne predloge. Sodelovala pa je tudi pri sedmih pismenih anketah.

Zelo intenzivno pa je bilo tudi notranje delo zbornice. Tako sta bili od zadnje plenarne seje dve predsedstveni seji, tri seje obrtnega odseka in uprave Zavoda za pospeševanje obrta, sestanek obrtnega odseka zaradi novele obrtnega zakona ter še cela vrsta sestankov z interesi o raznih aktualnih vprašanjih. V tem času je nadalje bilo 110 občnih zborov obrtniških, 33 gostinskih in 23 trgovskih združenj ter je bila zbornica zastopana kot nadzorstvena oblast na 127 občnih zborih. Poleg tega pa je dobila zbornica od ministrstva zelo delikatno nalogo, da reorganizira združenja po srezih v močna skupna združenja s posebnimi sekcijami za glavne stroke. Kako intenzivno

je bilo delo zbornice, se vidi iz tega, da je zbornica prejela lani 33.675 dopisov, odposlala pa 31.887. Samo v prvih treh mesecih 1938 je prejela zbornica 8600, odposlala pa 8250 dopisov.

Kako velika je bila naloga zbornice, dokazuje tudi to, da je bilo v tej dobi uveljavljenih okoli 40 zakonov, uredb, pravilnikov in mednarodnih sporazumov, o katerih je morala zbornica izreči svoje utemeljeno mnenje. Naloga zbornice je bila še posebno težka, ker so na eni strani mnoga oblastva tolmačila opozorila zbornice kot kritiko, na drugi strani pa tudi ni bilo med interesi vedno dovolj razumevanja za delikatno nalogo, ki jo ima zbornica kot posredvalka v gospodarski politiki.

Zunanje-politični dogodki

Dravska banovina je postala čez noč sosedna velike Nemčije z ogromno razvito industrijo, ki je najmoderneje opremljena. Avstrija, s katero smo bili v najtesnejših stikih, je bila za nas važna aktivna gospodarska postojanka, posebno pa tudi za naš turizem. Veliko avstrijskih državljanov je bilo zaposlenih v naši industriji. Dunaj pa je igral v naši zunanji trgovini še vedno znatno posredniško vlogo. S priključitvijo Avstrije k Nemčiji je nastalo vse polno vprašanj, ki jih je treba hitro rešiti. Tako vprašanje trgovinske pogodbe in plačilnega sporazuma, obmejnega prometa, pravne pomoči in več ko 20 gospodarskih sporazumov. Udeležba Nemčije skupno z Avstrijo

Prihodnja tedenska številka „Trgovskega lista“

izide kot

POSEBNA DOLENJSKA ŠTEVILKA

v izredno povečanem obsegu in zelo povečani nakladi že v sredo, dne 13. aprila.

Zanimanje za to številko je po vsej Dolenjski izredno veliko in že sedaj je uprava „Trgovskega lista“ prejela od vseh trgovskih združenj a tudi od občin številna naročila. Zaradi izrednega zanimanja za

dolenjsko številko „Trgovskega lista“

bodo tudi inserati v tej številki silno uspešni.

Inserat v dolenjski številki „Trgovskega lista“ pomeni vizitnico podjetij za odjemalce na Dolenjskem.

Inserate za dolenjsko številko „Trgovskega lista“ sprejemamo le še do ponedeljka opoldne.

Težak udarec je zadel denarne zavode z uredbo

o likvidaciji kmetijskih dolgov.

V Sloveniji je prevzela PAB od 509 zavodov skupno 47.863 dolžnikov s skupno vsoto 479,5 milijona din. Za odpis gre od te vsote v breme upniških zavodov 120 milijonov din, kar pomeni veliko oslabitev substance zainteresiranih denarnih zavodov. Dejansko pa je v Sloveniji, kjer je bilo izredno veliko število posojil privatnikov in zlasti iz trgovskih krogov, še težje. Vračanje blagovnih dolgov v 12 letih pomeni brezobrestno vezanje obratnega kapitala na dolgo dobo let, kar je za trgovce bolj neugodno, kakor takojšnja poravnava za 50%. Poleg tega pa se je izkazalo, da je uredba o likvidaciji kmetijskih dolgov nepopolna in nezadostna tudi v drugih ozirih. To dokazuje tudi dejstvo, da se je moralo izdati že več izpreminjalnih uredb in avtentičnih tolmačenj. Posebne težave so nastale, ker nova uredba ne daje nobene točne definicije glede vaškega obrtnika. Poročilo zbornice podrobno navaja, da v tem oziru izdani predpisi nikakor ne zadovoljujejo.

Tudi za industrijo v Sloveniji se ni položaj izboljšal in na zadnji skupščini Zveze industrije se je konstatiralo, da ni mogla izkoristiti živahnije konjunkturo, ki jo je povzročilo splošno oboroževanje. Posebno neugodna okoliščina pa je za bodočnost našega gospodarstva

davčna preobremenitev v Sloveniji

Dočim so v drugih banovinah samo 25% banovinske doklade, znašajo v dravski banovini 95%. Tudi imamo tu davščine, ki jih druge banovine ne poznajo. Višje mezde, višji prevozniki stroški ter višji standard delavstva, vse to zelo neugodno vpliva na našo proizvodnjo. Zato ima tudi industrija v drugih banovinah mnogo intenzivnejši tempo, kakor v dravski banovini.

Vprašanju preureditve železniških tarif

smo posvetili vso pažnjo. Z znižanjem prevoznine na kratke razdalje je hotela dobiti železniška uprava nazaj one transporte, ki jih je kljub slabemu stanju cest izgubila na tovrstne avtomobile. To pa samo s tarifami sploh ni dosegljivo, temveč bi morala železnica organizirati promptnejši prevoz in tudi dostavo blaga do prejemnika. Posebno težko je bilo zvišanje prevoznine na razdalje do 400 km, na katere razdalje dobavljata naša trgovina in industrija. Podrobno proučevanje tarife je pokazalo, da je bil v načrtu predviden največji del zvišanja prevoznine za lesno industrijo, občutno pa tudi za rudniške surovine ter pogonska sredstva. Zvišanje je utemeljevala železniška uprava s poviškom cen. Razprave novega tarifnega načrta so trajale nad 2 meseca, nakar je bilo obsežno gradivo redigirano v internih sejah tarifnega odbora v februarju. Nobeno drugo zbornično območje ni bilo na pravilni določitvi tarif tako zainteresirano ko naše. Tu so industrije, ki morajo dovažati surovine nad 400 km daleč, znaten del industrij zelo občuti konkurenco z industrijami, ki imajo na razpolago vodna pota. Zato je bil tudi interes naših gospodarskih krogov za novo tarifo izredno velik. Z zadovoljstvom moremo ugotoviti, da je železniška uprava bistveno omilila svoj prvotni predlog in da se bo tarifa, ki bo uveljavljena najbrže v juniju, gibala v znosljivih mejah.

Vprašanje modernizacije naših cest

se približuje zakonski ureditvi. Na podlagi finančnega zakona ima gradbeni minister pooblastilo, da izda uredbo o ustanovitvi državne

ga in banovinskih cestnih fondov. Prvotni načrt je zbornica odklonila, ker je bil sestavljen na čisto centralistični podlagi. Poleg tega je prinašal načrt nove davščine, ki bi se stekale v skupni državni fond, le v majhni meri pa v banovinske fonde. Nejasna so bila tudi določila glede najetja posojil. Proračunska razprava ni prinesla v ta vprašanja več jasnosti in bati se moramo, da bodo potrebe naše banovine zapostavljene. Stanje naših cest pa medtem rapidno narašča, ker krediti za vzdrževanje obstoječih cest ne zadostujejo.

Zanimanje za novelizacijo obrtnega zakona

je bilo zelo veliko. Obrtni zakon je bil izdelan v dobi najboljših gospodarske konjunkturo in zato ni predvideval za dobo depresije sankcij, ki so bile prepotrebne in ki so jih trgovci in obrtniki pozneje zaman zahtevali. Reklo se je, da so se morali interesi trgovcev in obrtnikov podrediti zaradi nastale brezposelnosti splošnim interesom. Poleg tega je bil obrtni

Novi finančni zakon

povečuje takse v blagovnem prometu po železnicah, pri carinjenju blaga ter povečuje za polovico tudi sodne takse. Poleg tega vsebuje fin. zakon pooblastila za uvedbo posebnega dodatka na državne davke, za kritje novega 4 milijardnega posojila. Prva tranša tega posojila bo znašala, kakor čujemo, 700 milijonov din. Nas predvsem zanima, koliko od nameranih del bo izvršenih v Sloveniji. K podpisovanju posojila bodo pritegnjeni vsi socialni zavodi, denarni zavodi in delniška podjetja. O tem bo izdana še posebna uredba, s katero se bodo morali rezervni zakladi obvezno nalagati v drž. vrednostne papirje. Smer finančne politike zadnjih let, ki povzroča uvajanje novih banovinskih doklad in trošarin, ne da bi se zmanjšali državni davki, se občuti v Sloveniji tem težje, ker je delež Slovenije pri razdelitvi skupnega davka mnogo premajhen.

Skoraj v relativno isti meri ko državni, je bil povišan tudi ba-

Tudi za znižanje občinskih proračunov je intervenirala zbornica v smislu želj interesentov.

Zbornica se je nadalje zavzela za to, da se

pavšaliranje pridobnine razširi tudi na male trgovske obrate, podobno kakor za obrtnike. Ti mali obrati naj se tudi oproste dolžnosti vlaganja davčnih napovedi. Zbornica je nadalje predlagala, da se zneski, ki se naklonijo v kulturne, dobrodelne in socialne namene, priznajo kot odbitne postavke. Poslovno poročilo navaja še celo vrsto predlogov, ki jih je stavila zbornica za omiljenje davčnega bremena. Tako je zbornica ponovno pokrenila tudi vprašanje rabatov in neizterljivih terjatev ter predlagala, da se kazni glede računске takse znižajo.

Med socialno političnimi akcijami zbornice

je treba zlasti omeniti nastop zbornice proti zvišanju lestvice za uvrstitev obratov v neugodne razrede. Za pet let bi pomenilo to zvišanje 25,8 milijona din nove obremenitve, ki je z ozirom na mnoge druge poviške socialnih dajatev pač nesprejemljiva.

Delavsko zavarovanje kljub današnjim obremenitvi gospodarstva ni prineslo delavstvu mnogo. Saj

bo onemogel delavec prejemal le eno tretjino oziroma četrtno svojo zaslužka, vdovska renta pa bo znašala le eno četrtno starostne rente pok. moža. Ministrstvo za soc. politiko je zato dovolilo prostovoljno višje zavarovanje za onemogle, ki pa naj se dovoli le podjetjem, ki zaposlujejo več ko 100 delavcev.

Mnogo sporov je nastalo zaradi čezmernega izkoriščanja določb § 219. in 246. obrtnega zakona. Zbornica je predlagala zato, da se naj z avtentičnim tolmačenjem zakona določi, da sme delodajalec za prvih sedem dni odbiti od mezde hranarino, ki jo delavec prejema istočasno od okrožnega urada. Nadalje je predlagala, da zastarajo zahtevki iz službenega razmerja v roku enega leta po dospelosti.

Razširjeno je bilo pokojninsko zavarovanje zasebnih nameščencev na vso državo. S tem je izenačeno breme, ki ga dosedaj nosilo samo gospodarstvo v dravski in primorski banovini.

Število zavarovancev pri SUZORju in OUZD se je zvišalo v januarju (v primeri z lani) pri prvem za 24.809, pri drugem za 6299 zavarovancev, povprečna zavarovana meza pa za 1-32 din. Povišanje mezd pa je bilo v celoti konsumirano od poviška cen za agrarno proizvode.

Trgovinske. obrtniške in gostinske zadeve

Ker se je uvedel za špedicijska podjetja, trg. agenture in zastopstva koncesijski režim, je banska uprava odredila trimesečni rok, v katerem se morajo obrtna pooblastila predložiti obrtni oblasti, da veljajo nadalje kot koncesije. Hkrati se mora priložiti potrdilo zbornice, da je imetnik dotični obrt zadnje leto dejansko izvrševal. Takih potrdil je izdala zbornica dosedaj 57.

Glede odredbe banske uprave, da ne smejo trgovci na sejmjskih dneh izven ali poleg sejmjskega prostora postavljati pred svojimi trgovinami svojih stojnic, se ni mogla zbornica soglasiti ter je svoje stališče razložila ministrstvu. Zbornica je opozorila združenja, da v obseg pooblastila za mešane trgovine ne spadajo trgovine z lesom.

Mnogo je bilo sporov glede pravice, ki jo imajo producenti po § 137. obrt. zakona za prodajo blaga, ki ga sami ne izdelujejo. Ker je presoja v teh vprašanjih zelo težka, smo predlagali, da se zadeva uredi z novelo.

Borba zbornice proti krošnjarstvu

je znana. Brez števila akcij je v ta namen podvzela zbornica. Zato je bila tem bolj presenečena, ko je ministrstvo namesto splošne prepovedi krošnjarstva izdalo pojasnilo, da se morata celo pri krošnjarjenju z manufakturnim blagom ločiti dve kategoriji. Ena, v kateri se prebivalci že od generacije do generacije bavijo s tem poslom in katerim da zato ni mogoče prepovedati niti krošnjarstva z manufakturnim blagom. V drugo kategorijo pa spadajo po mnenju ministrstva one osebe, ki se bavijo s prodajo manufakturnega blaga samo zato, da pridejo laže do velikih zaslužkov. Samo tem osebam se dovolilo ne sme podaljšati in samo te je treba eliminirati iz našega trgovskega prometa.

Ce bi se oblastva dejansko ravnala po navodilu ministrstva, bi moralo krošnjarstvo z manufakturnim blagom v kratkem prenehati ali se vsaj reducirati na minimum. Iz priložb, ki jih je prejela zbornica, pa je razvidno, da se število krošnjarjev ni zmanjšalo in da se izdajajo krošnjarska dovolila tudi osebam, ki teh po navodilih ministrstva ne bi smele imeti. Zato je zbornica ponovno opozorila ministrstvo na pritožbe, ki jih stalno prejema ter je zato znova zahte-

vala, da se krošnjarstvo z manufakturnim blagom brezpogojno prepove.

Poročilo zbornice navaja še številne druge predloge, ki jih je stavila zbornica ministrstvu. Omenjamo zlasti predlog fin. ministrstva, da se zniža cenik za zavarovanje valute ob izvozu lesa, perutnine, jaje, kož in drugih predmetov.

Trg. ministrstvo je predpisalo navodilo, da se vajenci, ki se hočejo izučiti za samostojno izvrševanje trgovinskega obrta, ne morejo sprejemati v uk po imetnikih rokodelskih obrtov, ker prodajalnice niso trgovinski obrti.

Trgovinsko ministrstvo je izdalo navodilo za izdajanje poslovnih knjžic za pomožno osebje. (Ta navodila je »Trg. list« že objavil.)

Zbornica se je ponovno zavzela za to, da se čim prej izda uredba o kontroli nad izvozom sadja.

Celo vrsto intervencij je izvršila zbornica tudi

zaradi poštnih zadev.

Tako je opozorila na pritožbo iz Radencev, da se v tujski sezoni začena promet s strankami šele ob 3. popoldne, na slabe telefonske zveze Kranja z Beogradom in Zagrebom, za zgraditev telefonske avtomatične centrale v Celju, za položitev kabla v mestu Ptuj, glede poslovnega časa pri poštah v Ptuj, Ljutomeru, Gor. Radgoni in drugih krajih, ki prihajajo zlasti v poštev pri izvozu sadja, ter zlasti še na neuporabne železne telefonske žice.

Glede formalnega postopka pri carinjenju poštnih paketov so bile na konkretne pritožbe zbornice izdane naslednje odredbe:

Bančni in valutni oddelek je odredil, da se mora poštnim pošiljkam priložiti originalna faktura, da jo carinarnica overi.

Oddelek za carine je odredil, da se pobira petkratna pristojbina za skupni in luksuzni davek, če ni predložen račun oz. če je v računu vrednost blaga očitno prenizka. Nadalje je odredila carinska uprava, da se mora navesti država, v kateri se je blago proizvelo.

Strokovno šolstvo

Na območju zbornice je 10 trgovsko-nadaljevalnih šol, ki jih obiskuje 635 vajencev in vajenk. Vsi drugi trgovski vajenci, katerih je 1646, morajo obiskovati mešane obrtne in trg. nadaljevalne šole ali pa obrtno-nadaljevalne šole. Nekatere trg. nadaljevalne šole

Cenjenim naročnikom!

Iz tehničnih razlogov odpade zaradi dolenjske številke »Trg. lista« redna številka v ponedeljek.

Prihodnja številka »Trg. lista« izide kot posebna dolenjska številka v sredo, in sicer kot tedenska izdaja.

Dolenjska številka bo tako velikega obsega in polna tako zanimive vsebine, da bo več ko nadomestila izpadek ponedeljkove številke.

Prosimo cenj. naročnike, da to blagohotno upoštevajo.

zakon v mnogem oziru praktično neuporaben, ker se niso izdale številne uredbe in pravilniki, ki jih je predvideval. Mnogo določb obrtnega zakona pa je bilo praktično tudi neizvedljivih. Vrhu tega je tudi praksa šestih let prinesla celo vrsto novih pojavov in postavila polno odprtih vprašanj.

Naša zbornica vztraja na smericah, ki so bile sprejete na konferenci zbornice 1. 1934. Predlogi, ki so jih dostavila glede spremembe obrtnega zakona združenja, so bili tako raznovrstni, da jih zbornica ni mogla v celoti sprejeti, temveč se je morala omejiti na bistvene in načelne predloge, da se bodo vsaj ti upoštevali. Moremo pa ugotoviti, da se niso pojavila pomembnejša nasprotja glede stališč posameznih odsekov in je zato upanje, da se bo mogla zbornica z enotnim mišljenjem afirmirati kot skupna institucija.

Fiskalna obremenitev gospodarskih podjetij se ni nikjer zmanjšala, temveč zbog poostre kontrolle in uvedbe novih dajatev še povečala. Carinski azio je bil povečan za nadaljnjih 100%, kar je prišlo deloma v dobro domači produkciji, hkrati pa podražilo blago, ki ga doma ne izdelujemo.

Posebej je treba omeniti novelo k carinski tarifi z dne 4. II., s katero so bili deloma upoštevani predlogi naše zbornice. Posebno važno pa je, da ni več carine prostega uvoza strojev, kar ima še to neprijetno posledico, da podlegajo stroji, ki niso carine prosti, še 8%ni postavki skupnega davka na poslovni promet. Nove investicije so se s tem znatno podražile. Zbornica smatra, da to ne bo v korist napredku našega gospodarskega razvoja. S februarjsko novelo pa tudi ni še rešeno vprašanje preureditve naše carinske politike. Uvozne carine za instalacijski, elektrotehnični in strojni material so previsoke, enako uvozne carine na industrijske surovine in polfabrikate.

novinski proračun, ki izkazuje 177.395.000 izdatkov, ter je za 27,49 milijona višji od lanskega. Dobili smo novo trošarino na jedilno olje, proti kateri se je zbornica izrekla. Tudi Ljubljana in Maribor sta zvišala svoja proračuna. Ljubljana pokriva svoje potrebe predvsem z indirektnimi davščinami, zlasti tudi s trošarino in uvoznino.

Davčno breme je v državi nesorazmerno razdeljeno. Obremenitev z drž. davkom je v dravski banovini skoraj še enkrat tako velika kakor pa je državno povprečje. Tudi obremenitev s samoupravnimi dokladi je v Sloveniji največja.

Lani je bilo v Sloveniji 72.000 predlogov za sodne eksekucije, pretežno za javne dajatve. To jasno kaže, kako težko izpolnjujejo slovenski davkoplačevalci svoje dolžnosti. Še bolj značilno pa je, da se je v zadnjih letih zavarovalo zemljejnkižno v Sloveniji dolgov za 214 milijonov din. Pri odmeri davkov se le preveč pozablja, da je danes možnost zaslužka do skrajnosti izčrpana. Zbornica je na to opozorila fin. ministrstvo.

Zbornica se je nadalje zavzela za zopetno uvedbo sporazumov glede davka na poslovni promet, intervenirala je, da se prometni davek na živino ne bi pobiral in je imela slednja intervencija delni uspeh. Sploh je zbornica intervenirala glede vseh predlogov, ki jih je dobila iz obrtniških vrst. Zbornica je tudi predlagala znižanje dopolnilne prenosne takse, ki je v zvezi z različnimi dokladi dosegla že tako višino, da ni več v skladu s plačilno zmožnostjo zavezancev. Ponovno je zaprosila zbornica fin. ministrstvo, da naroči davčnim upravam, da se priznatična taksa po tar. post. 38. ne pobira od vsakega posvedočenega plačila, kakor je drž. svet tudi že razsodil. Končno je zbornica predlagala, da se opustijo potrdila o plačanih davkih za udeležbo na licitacijah.

so stare že več ko 50 let. Vse te šole imajo tri letnike. Po določbah § 19. pa se zahteva za trgovske obrate samo dveletna učna doba. Ta določba pomeni najhujši udarec za naše trg. nadaljevalne šole. Pri noveli obrtnega zakona bo zato treba najprej na to gledati, da se podaljša učna doba za trg. obrate od dveh na 3 leta. Praksa je dokazala, da dovršeni štirje razredi srednje ali meščanske šole ne morejo nadomestiti učnega roka, še manj pa enega leta zaposlitve v trgovini, ker nimajo absolventi teh šol zadostnega strokovnega znanja niti praktične usposobljenosti za trgovino. Revizija teh določb je nujno potrebna, če nečemo popolnoma demontirati strokovnega šolstva.

Od 29 trg. združenj

je imelo dosedaj 25 svoje redne občne zbornice in samo 4 združenja so morala iz tehničnih razlogov odložiti zbornice čez predpisani rok. Vsa trg. združenja so imela l. 1937. 9025 rednih članov, 924 vajencev in 722 vajenk ter 1904 pomočnikov in 1760 pomočnic. Vseh 29 trg. združenj je imelo 215 milijona din dohodkov in 25 milijona din izdatkov.

Za dvig tujskega prometa

je zbornica intenzivno delala na podlagi smernic, ki jih je podal na zadnji plenarni seji predsednik gostinskega odseka Majcen. Zlasti je posvečala zbornica svojo pozornost zboljšanju stanja našega hotelstva. Na anketi trg. ministrstva je prodir predlog naše zbornice, da se prepusti lokalnim faktorjem odločitev, če naj bo v turističnem kraju turistični odbor ali zdraviliška komisija. Glede klasiifikacije gostinskih obratov in maksimaliranja cen smo zahtevali, da bodi tozadevna uredba le okvirna. Kakšna bo bodoča tujska sezona, je še negotovo.

Za gostinstvo je bilo rešeno najtežje vprašanje banovinskih trošarin. Ban dravske banovine se je odločil za pobiranje banovinske trošarine na podlagi pravilnika z dne 12. decembra 1937. ter je bila s tem odpravljena anarhija v prometu z vinom, ki je spravljal v težak položaj ne le gostilničarje, temveč tudi banovinske in občinske finance. Zaradi tega pravilnika se je krošnjarstvo z vinom in šušmarstvo znatno omejilo.

Po izjavi trg. ministra dr. Vrbančiča je upati, da se bo vprašanje sanacije hotelske industrije ugodno rešilo na podlagi pooblastil, ki jih je dobila vlada z novim finančnim zakonom.

Poslovno poročilo omenja nadalje, da je ban po zaslišanju zbornice in zainteresiranih organizacij predpisal uredbo o pomožnem osebuju v letovskih krajih. Predlogi zborničnih svetnikov za znižanje banovinske takse na javne plesne prireditve so imeli delen uspeh. Tudi vprašanje avtorskih honorarjev je bilo ugodno rešeno. Da bi mogla vsa združenja čim bolj sodelovati pri noveli obrtnega zakona, je dostavila zbornica vsem združenjem tudi slovenski prevod predlagane novele obrt. zakona.

Posebno važna je bila za obrtnike revizija delavske zaščitne zakonodaje. Ena glavnih zahtev naše zbornice je bila, da se odpiralni in zapiralni čas ne veže z delovnim časom in da se sedanji 10urni delavnik ne zniža na 8 ur dnevno. Na konferenci v Sarajevu so priznali tudi zastopniki delavstva stvarnost in tehtnost argumentov, ki jih je v tem vprašanju navedla naša zbornica.

Reorganizacija obrtnega šolstva ter novela k zakonu o strokovnih šolah je bila ponovno predmet na razpravah zbornice. Sklenilo se je, da se predlaga ministru za trgovino in industrijo, da se pogoji za sprejem na obrtne, delovodske in tehnične srednje šole poostre. Zaradi dopolnitve prednaobrazbe naj se ustanove na tehniških srednjih šolah posebni dopolnilni tečaji.

Zavarovanje obrtnikov

se ne premakne z mrtve točke. Težkoče so zlasti v tem, ker ni potrebnih materialnih sredstev za kritje stroškov.

Za naše obrtnike je važen predpis, da se število obrtničkih združenj skrči najmanj za polovico. V ta namen naj bi se posamezna združenja spremenila v odseke, predsedniki teh odsekov pa bi bili avtomatično tudi člani uprave dotičnih združenj.

Zaradi šušmarstva je zbornica ponovno intervenirala. Trg. ministrstvo že pripravlja uredbo, po kateri bi se mogla proti šušmarjem odrediti tudi zaplemba orodja.

Glede novele obrtnega zakona

poročila predsednik Jelačin, da se je o noveli razpravljalo na sejah vseh odsekov, vendar pa niso vsi odseki v vseh podrobnostih zavzeli isto stališče. Potrebno je zato, da se prepusti predsedstvu, da spravi vse te predloge v sklad.

Nato je podal obširnejše poročilo o predlogih obrtnega odseka podpredsednik Ogrin, za trg. odsek je poročal njegov predsednik Smrkolj, da je trgovinski odsek za to, da se pooblasti za končno redakcijo predlogov predsedstvo zbornice.

Za industrijski odsek poročila zbor. podpredsednik Skubec. Obžaluje, da se v načrtu trg. ministrstva niso upoštevali predlogi zbornice glede §§ 219. in 220. obrtnega zakona. Na vsak način je treba tudi določiti rok, v katerem zastarajo terjatve iz službenega razmerja. Glede razsodišč naj ostane stara določba. Pozdravlja v noveli določbe o zaščiti domače delavnosti, zlasti da se pri prvih dveh licitacijah upoštevajo le domače tvrdke. Potrebna pa je tudi določba, da bodo dumpinške cene pri dobavah nemogoče.

Podpredsedniško mesto za gostinski odsek

Zbor. svet. Majcen je predlagal, da bodi odsek, kateremu pripada predsednik zbornice, brez podpredsednika, da bi tako tudi gostinski odsek mogel dobiti svojega podpredsednika.

Predsednik Jelačin poročila, da večina odsekov ni na ta predlog pristala, temveč je za to, da naj ima vsak odsek svojega podpredsednika. Da pa bo med tem, ko se to izvede, gostinski odsek vedno zastopan v predsedstvu, naj se sklene, da zastopa predsednika gostinskega odseka, če je ta zadržan, v predsedstvu njegov namestnik.

Zbor. podpredsednik Ogrin se izjavlja proti, ker bi bili obrtniki potem preslabo zastopani, a je obrtnikov 18.000, pripadnikov gostinskega stanu pa le 5.000.

Tako predsednik industrijskega odseka Skubec, ko predsednik trgovinskega odseka Smrkolj se izjavita za predlog predsednika. Tudi zastopnik gostinskega odseka zbor. svet. Peterlin se pridruži temu predlogu.

Zbor. svet. Zadavec omenja, da se o tem predlogu sploh ni razpravljalo v obrtnem odseku. V imenu manjšine se pridružuje mnenju predsedstva, vpraša pa, kako je to, da obrtni odsek o tem ni razpravljal.

Gen. tajnik Mohorič ugotavlja, da je bil predlog zbor. svet. Majcena poslan vsem odsekom in da je referente še posebej opozoril, da morajo odseki o tem predlogu razpravljati.

Nato se je razvila dolga debata in se je mestoma zelo razvlekla. Zbor. svet. Avsenek opozarja, da treba ostati čisto na pravni podlagi. Gre tu za dve stvari. Za uredbo o zbornici, po kateri ima zbornica največ 2 do 3 podpredsednike. Zbornični svet more sklepati le v okviru te uredbe. Pritegnite v predsedstvo zbornice namestnika predsednika go-

stinskega odseka pa se tiče pravil zbornice.

Gen. tajnik Mohorič je nato podal ves historiat tega vprašanja. Opozorilo zbor. svet. Avseneka je pravilno. Po uredbi o zbornici, ki ima zakonsko moč, ima zbornica samo 3 podpredsednike. Ministrstvo je dosedaj odklonilo vse predloge, da se število podpredsednikov poveča na 4. Pač pa je izjavilo, da ni nemogoče, da se interno zbornica sporazume tako, da so 3 podpredsedniki in predsednik zastopniki odsekov. V tem smislu je tudi gostinski odsek predložil svoj predlog, toda ne v smislu notranje ureditve vsega vprašanja, temveč v smislu uredbe.

Sledilo je poročilo

o računskem zaključku,

ki ga je podal zbor. svet. Zadavec zelo podrobno. V imenu nadzorstva predlaga, da se računski zaključek odobri, gen. tajniku Mohoriču pa podeli razrešnica. (Soglasno sprejeto.)

Nikakor se odsek ne strinja, da bi se odpravila prisilnost industrijskih združenj.

Tudi industrijski odsek je za to, da se končna stilizacija predlogov prepusti predsedstvu.

V enakem smislu se izjavi tudi zastopnik gostinskega odseka, zbor. svet. Peterlin.

Avtonomija obrtnega odseka

je bila naslednja točka, o kateri bi moral razpravljati zbornični svet. Predsednik Jelačin poročila, da je v smislu zadnjega sklepa naročil zborničnemu uradu, da izdela v smislu predlogov obrtnega odseka načrt za to avtonomijo. Toda obrtni odsek ni dal nobenih predlogov. Nato je o tem razpravljala predsedstvena seja, na kateri je bilo sklenjeno, da se pozove obrtni odsek, da do 1. julija predloži svoje predloge. Predlaga zato, da se ta točka dnevnega reda odloži, da izdela medtem obrtni odsek svoje predloge. (Soglasno sprejeto.)

zaslužka po 150 milijonov din drž. blagajni. Dokler se to ne odpravi, ni upati na zboljšanje.

Po sprejemu vseh samostojnih predlogov je poročal predsednik Jelačin, da je prejel pismo zbor. svetnika, zakaj se zbornica ni priključila akciji društva hišnih posestnikov za javen shod proti nekaterim določilom fin. zakona. Zbornica kot napol oficialna organizacija ne more prirediti javnih shodov in tako tudi ne v tem primeru. Da pa se on osebno ne boji sodelovati pri takšnih akcijah, je že dokazal. Pismo je zato neutemeljeno. Zbor. svetniki so temu mnenju tudi pritrtili.

Daljša debata je nastala tudi zaradi vprašanja zbor. svet. Zadavca, kako je mogoče, da so se imenovali

v davčne odbore drugi ljudje, kakor pa so jih obrtniška združenja soglasno zahtevala. Navaja tudi konkretne primere, ki so povsod povzročili nezadovoljstvo, zlasti ker so bili imenovani tudi čisto mladi ljudje, ki za delo v davčnem odboru niso še dovolj izvežbani. Zahteva pojasnilo v tej zadevi.

Predsednik Jelačin pojasni, da so se te izpremembe izvršile po želji predsednika obrtnega odseka Ogrina, ki tudi zanje odgovarja. Razvila se je nato daljša debata, ki pa ni dala pravega rezultata.

Nato je predsednik Jelačin zaključil sejo in voščil vsem zbor. svetnikom vesele velikonočne praznike.

Občni zbor Združenja trgovcev v Ljutomeru

Ob nezadovoljvi udeležbi članstva je imelo Združenje trgovcev v Ljutomeru dne 3. t. m. v gostilni »Triglavec« svojo redno letno skupščino.

Vodil jo je dolgoletni predsednik g. Vilar, ki je po uvodnih formalnostih pozdravil zastopnika Zbornice za TOI g. Hrastelja ter tajnika Zveze trgovskih združenj dr. Gornika.

Poročilo predsednika Vilarja

V svojem obširnem poročilu je nato očrtal splošni gospodarski položaj ter ugotovil, da se Slovenija, posebej pa še ljutomerski okraj, ne moreta ponašati z zboljšanjem gospodarskega stanja, čemur je vzrok tudi slaba lanska letina. Poudarjal je, da se podeželje zanemarija in da se posveča premala pažnja njegovim interesom in potrebam. Zahteve podeželskih krogov je strnil v naslednjem stavku: Manj palač v centralah, zato pa več drugega bolj koristnega konstruktivnega dela, več melioracij, regulacij rek in potokov, več cest in mostov, več osnovnih in strokovnih šol — sploh več skrbi za podeželje!

V svojih nadaljnjih izvajanjih se je dotaknil vseh vprašanj, ki tarejo in zanimajo našega podeželskega trgovca: trgovinskih pogodb, pridobnine in novih bremen, ki se nalagajo trgovcu, tako prispevka za izredno uporabo cest, poviška carinskega ažija, razširjenja pokojinskega zavarovanja na trg. nameščence, dalje nelikvidnosti naših denarnih zavodov, posebej pa še škodljivega kopičenja denarnih sredstev v državnih denarnih zavodih.

Velik del svojih izvajanj je posvetil predsednik škodljivcem trgovstva, zlasti krošnjarstvu, ki se nemoteno širi in razvija in odjeda kruh legalni trgovini, državo pa oškoduje za davke, dalje privilegijem nabavljajnih in konsumnih za drug, ki jih povsod favorizirajo, industrijskim prodajalnicam, veleblagovnicam in kartelom. Slednje je z veleblagovnicami vred označil za sredstva tujega velekapitala, s katerim namerava ta zaslužiti naše narodno gospodarstvo. Omenil je nadalje slabe pošine razmere, nezadovoljivo železniško politiko ter povišanje prevozne tarife, ki bo kljub intervenciji gospodarskih krogov na novo obremenila trgovino. Obširno je govoril še o proračunih, posebno državnem, ki je zgrajen na domnevi, da je naše gospodarstvo v razevitu in obeta po-

ostreno davčno prakso. Izrazil je nezadovoljnost gospodarskih krogov, da se praksa predalekosežnih amandmanov še ni odpravila, ampak še celo razširila tako, da se uveljavlja poleg rednega proračuna še poseben proračun z obširnimi pooblastili za najmanje posojil. Protestiral je zoper ustanovitve novih centralnih fondov ter po ugotovitvi, da naraščajo dolgovi občin, banovine in države skokoma, zahteval, da se za pravilno in pravično uporabo dovoljenih zneskov za javna dela izdela premišljen gospodarski načrt, kar bi bilo delo gospodarskega sveta.

Ko je očrtal še delo Zbornice, Zveze in Centralnega predstavništva zvez trg. združenj, je pozval člane, naj pristopijo h konzorciju »Trgovskega lista« ter naroče vsaj sobotno številko tega trgovcem nepotrebne glasila. S pozivom, da naj se trgovci strnejo v obrambo svojih koristi in narodnega gospodarstva sploh ter da naj izločijo iz vseh gospodarskih vprašanj dostikrat jalovo politiko, je predsednik zaključil svoje izčrpno poročilo, ki so ga poslušalci nagradili z iskrenim odobranjem.

Zastopnik Zbornice svetnik Hrastelj je nato izrekel pozdrave te institucije ter očrtal njeno delo v preteklem letu. Svoje poročilo je završil s pozivom, naj vzgoji trgovstvo v sebi trdno voljo in stanovsko zavest, da bo za svoje naloge tako pripravljeno, kakor to terjata naš čas.

Iz podrobnega tajniškega poročila posnemamo, da je združenje na koncu leta štelo 219 udov, 102 pomočnika in 41 vajencev. Prijav je bilo 21, odjav 15. Združenje ima poseben odsek sadnih trgovcev ter poverjeništvu v Gornji Radgoni. Složno je tudi sodelovalo s sosednimi združenji.

Blagajniško poročilo izkazuje prometa din 94.023.—, izdatkov din 43.944.—, prejemkov pa din 50.079.—, prebitka din 6.134.— in poviška premoženja za din 8343.— na din 55.562.—.

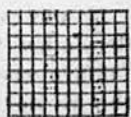
Nato je poročal predsednik nadzorstva g. Seršen o pregledu poslovnih knjig ter predlagal upravi razrešnice. Predlog je bil soglasno sprejet. Prav tako je skupščina odobrila proračun za tekoče leto,

Že v 24 urah barva, plestra in kemlno snail obleke, klobuke itd. Skrobl in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, sušil, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH
Poljanski nastp 4-6. Selenburgova ul. 8
Telefon št. 22-72.

Razglednice, vizitke, pisarniške potrebščine, razne tiskovine, nalivna peresa, keramične izdelke, albume, papirnate servijete i. dr. dobite po ugodnih cenah v Knjižarni Učiteljske tiskarne v Ljubljani in njeni podružnici v Mariboru.

EFKO

F · KOS LJUBLJANA
ŽIDOVSKA UL. 5

SVILENE SRAJCE ZA GOSPODE • DAMSKO PERILO IN SVILENE BLUZE • KOPALNE IN OBALNE OBLEKE

ki računa z dohodki v znesku din 36.300— in izdatki v višini din 39.200—. Primanjkljaj dinarjev 2900— se bo ob neizpremenjeni članarini kril iz prejšnjega lanskega leta.

Zatem je tajnik Zveze v daljšem referatu poročal o delovanju te stanovske organizacije ter poudarjal posebno pomen dveh organizacij. Grajal je premalo zavednost članstva in pozival trgovce, naj se v čim večjem številu udeležijo tr-

govskega kongresa v Ljubljani. Tudi njegovo poročilo je bilo sprejeto s toplim odobravanjem.

Pri volitvah sta se uprava in nadzorstvo nekoliko prenovila. Za predsednika uprave je bil soglasno izvoljen dosedanji, g. Vilar, podpredsednika pa sta g. Korošec st. iz Gornje Radgone in Rudolf Pušenjak iz Ljutomerja, za član uprave so se določili: gg. Šumak, Ciril Senčar, Martinušič, Pučnik, Neudauer, Fr. Korošec ml.,

Metod Senčar, Ignac Lovrenčič in Farkaš; namestniki so gg. Berenji, Svatin, Anton Šafarič, Štefan Rajh, Steinbauer in Stanitz.

Nadzorstvo je bilo sestavljeno takole: gg. Seršen, Sušec, Peterčič, Tišler, namestniki: gg. Rus, Mir, Slogovič in Hedžet.

V častni odbor so bili izvoljeni gg. Wirth, Zotter, Franc Pucanja, Slogovič in Fras, delegati za letno skupščino Zveze pa so gg. Vilar, Hrastelj, Metod Senčar, namestni-

ki: Seršen, Neudauer in Ignac Lovrenčič.

Pri slučajnostih se je največ razpravljalo o najhujšem škodljivcu podeželskega trgovca, krošnjarstvu; sklenilo se je, da bo trgovstvo nadaljevalo boj zoper to nadlogo z vsemi zakonitimi sredstvi. Letna skupščina Ljutomerskega združenja je potekla v znamenju sloge in odločne volje do boja za pravice trgovstva in podeželja.

zaciji. Res neverjetno! Vse se bori proti centralizaciji, vse preklinja centralizacijo kot izvor vsega zla, kljub temu pa se skuša naravnost z zagrizenostjo vedno in vse centralizirati.

Ravnokar smo doživljali borbo tiskarnarjev proti centralizaciji po državni tiskarni. Mi se moramo z vsemi silami upreti temu prevleki apertu nekkih ljudi, kajti takšno postopanje, takšni neprestani poizkusi ubijajo ljubezen do države, sejejo mržnjo in nezadovoljstvo, izpodjedajo temelje državljske zavesti. To požeruško početje nekkih centralistov je napravilo v narodu toliko nepopravljive škode v državljski zavesti, da bi moralo sodišče za zaščito države že danes uvesti postopanje proti tem ljudem in napraviti konec zastrupljanju z nezadovoljstvom.

Gospod! Nešteto je še stvari, ki bi jih morali omeniti. Podpis jugoslovansko-bolgarskega pakta nam je med temi zadevami gotovo ena najbolj simpatičnih stvari. Zelimole, da bi čimprej videli tudi praktične rezultate sporazuma.

Tudi podpis gospodarskega sporazuma med našo državo in Italijo koncem marca 1937 kaže izboljšanje naših odnošajev in pričakujemo tudi od tega sporazuma ugodnih gospodarskih posledic.

Kaj prinese našemu gospodarstvu priključek Avstrije k Nemčiji, bomo šele videli.

Med drugimi dogodki lanskega leta je gotovo važen in značilen energičen nastop našega trgovstva proti veleblagovnicam, predvsem proti podjetju »Ta-Ta« oziroma

proti prodiranju tujega velekapitala

v naše gospodarstvo. Vlada je končno v zadnjem trenutku se izdala glede veleblagovnic posebno uredbo, ki pa trgovstva ni zadovoljila v polni meri. Boj gre naprej in mislim, da je skrajni čas, da naši odločilni faktorji v resnici enkrat temeljito premislijo posledice tega navala tujega velekapitala. Svar je zelo, zelo nujna in ne trpi odlašanja. **Že danes je vsa večja industrija v tujih rokah!** Ali naj gre stvar res tako daleč, da bomo na svoji zemlji lahko le še uslužbeni tujcev? Na svoji zemlji hočemo biti sami gospodarji in zato ne bomo dovolili, da se to zaslužnjevanje nadaljuje. Naj se ne seje vetra, da ne bo za žetev vihar. Mi smo ponižni in potrpežljivi, toda vse do svoje meje. Kadar pa vidimo, da je v nevarnosti naša svoboda, pa bilo politična ali kulturna ali gospodarska, neha vsa ponižnost in borili se bomo z vsemi silami, dokler ne odbijemo napadov.

Potovanja našega predsednika vlade v Italijo in Nemčijo so nam prinesla izboljšanje odnošajev z obema sosedoma. Zelimole, da nam prinesejo tudi poživljenje medsebojnih trgovinskih zvez. Ne že-

Občni zbor Društva industrijcev in veletrgovcev

V sredo dopoldne je bil občni zbor Društva industrijcev in veletrgovcev v Ljubljani, ki je pač ena najbolj pomembnih prostovoljnih organizacij naših gospodarskih ljudi. A ne samo pomembnih, temveč tudi agilnih organizacij, saj zaposluje nič manj ko 16 uradnikov in uradnic. Lani je društvo svoje delovanje še znatno povečalo in razširilo, da je danes nedvomno prvo društvo te vrste v državi, ki ima najboljši informacijski biro za vse poslovne informacije.

Občni zbor društva je otvoril agilni predsednik Stane Vidmar,

konstatiral sklepčnost ter pozdravil vse zborovalce, zlasti pa: predsednika Združenja trgovcev Viktorja Medena, zastopnika Zveze industrijcev tajnika Danila Gorjupa, zastopnika Zveze trg. združenj g. Zvonimirja Lukića, zastopnika Trg. društva »Merkur« Agnolo, zastopnika okrožnega sodišča dr. Rupnika ter višjega polic. nadzornika Močnika. Posebej pozdravlja tudi zastopnike tiska.

Predsednik Zbornice za TOI Ivan Jelačin je poslal pismo, v katerem obžaluje, da se ne more udeležiti občnega zbora, ker je

istočasno seja trg. odseka zbornice. Tudi zbornični urad v posebnem pismu obžaluje, ker današnje seje zborničnih odsekov preprečujejo, da bi bil urad na zboru društva zastopan.

Brzobjavno je pozdravilo občni zbor tudi Društvo vjerovnika v Zagrebu.

Predsednik Vidmar se je nato spominjal umrlih članov: Feliksa Urbanca, tovarnarja Zalokerja, Josipa Ahlina, Josipa Urbaniča in ravnatelja Ozimica. Z enominutnim molkom so počastili zborovalci njih spomin.

se mi zdi v časih, kakor so sedanjji, nesmiselno. Ena, dve generaciji naj izkrvavita na ogromnih dajatvah, da se zberejo ti ogromni milijoni. Medtem pa naj pride do dogodkov, ki so, kakor kaže vsak dan, mogoči, in vsi ti kapitali gredo po vodi in — začnemo lahko znova zbirati in krvaveti. Sem odločen pristaš premijskega kritija, ki je po mojem skromnem mnenju edino pravično, pa v današnjih časih tudi edino pametno in opravičljivo.

Omeniti moram tudi razširjenje pokojninskega zavarovanja zasebnih nameštencev na vso državo. Po dosedanjih odredbah izgleda, da bo v tem zavarovanju varovana avtonomija posameznih zavodov in da ne bo premoženje našega Pokojninskega zavoda romalo v nepovrat.

Med važnejše zadeve v preteklem letu spada gotovo tudi uredba o ustanovitvi koordinacijskega odbora za trgovinsko politiko in reorganizacija Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine. Sistemizirala so se mesta trgovinskih atašev. Ti atašaji bodo organi zavoda za pospeševanje zunanje trgovine v inozemstvu. Ne razumemo pa prav, zakaj je ta koordinacijski odbor prideljen ministrstvu za zunanje zadeve in ne ministrstvu za trgovino in industrijo.

Med letom smo doživeli tudi ustanovitev kmetijskih zbornic, ki so bile gotovo potrebne. Doživeli smo tudi zakon o zadržgah, ki je še pred sprejetjem dvignil toliko prahu in razburjanja. Vse slabosti in napake, ki se očitajo temu zakonu, so bile v časopisju, zlasti pa v »Trgovskem listu«, podrobno obdelane.

Boljše plače državnim nameštencem

Vsesplošni zahtevi, da se vendar popravijo krivice in se uredijo plače državnim nameštencem, je skušala vlada nekoliko zadostiti. Z uredbo jim je vrnila majhen del, toda v glavnem je konstatirala le dobro voljo. Ponovno moramo opozoriti na nujnost temeljite rešitve vprašanja regulacije plač državnih nameštencev. Z vsem poudarkom konstatiram, da je stanje državnega uradništva katastrofalno in odpomoč nujna. Beda državnega uradništva ne more imeti dobrih posledic. Zaman je vsak poizkus borbe proti korupciji, če se z beraškimi plačami na široko odpirajo vrata izkušnjavam.

Če bi se energično zamašili tajni kanali, po katerih uhajajo ogromni dobički tujih družb, ki izkoriščajo naša naravna bogastva, in bi se samo pol toliko kakor nas stisnilo z davčnim vijakom, bi bilo kritja za povisek uradniških plač več kot dovolj. Nam kot pošteni patrioti ne more biti razumljivo, zakaj se to ne stori.

Med uredbami, ki nas zadevajo je tudi uredba o izrednem prispevku za čezmerno uporabo cest. Pa v zvezi s tem omenjam še tudi uredbo o cestnih fondih. Nismo pa še gotovi, ali bo ta uredba o cestnih fondih ali o cestnem fondu, ker je tudi tukaj isto, kakor povsod, neodoljiva želja po centrali-

Poročilo predsednika Staneta Vidmarja

Uvodoma svojega poročila je omenil, da zadeva naše gospodarstvo pri vsakem koraku na razne ovire, ki onemogočajo delo in ubijajo dobro voljo. Posebno veletrgovina in industrija prihajata zato dostikrat v položaje, iz katerih skoraj ni izhoda.

Če smo lani zaskrbljeno gledali v bodočnost, gledamo letos še z večjo skrbjo. Ze lani smo dvomili v optimistične napovedi zboljšanja gospodarstva, ker zlasti pri nas nismo mogli ugotoviti nobene konjunktore. Res smo brali, da se v nekaterih državah gospodarstvo umetno dviguje, toda to povzročajo le oboroževanje in pa javna dela, kar pa oboje za nas ne velja. Od našega oboroževanja ima dobiček predvsem tuja industrija, javna dela pa so tako breznačrtno raztrgana, da kljub vsem naporom, ki jih priznavamo, ni čutili poživljenja gospodarstva.

Zunanja trgovina se ne podpira

Drugih posebnih razlogov za poživljenje gospodarstva pa tudi nismo videli. Naš izvoz se po vsakem večjem zaletu takoj ustavi pred železnimi vrati visokih klinirskih sadkov ali uvoznih kontingentov, če pa to ne zadostuje, pa pomagajo razni birokratični predpisi in postopanje Narodne banke. Se vedno ne podpiramo resno svoje izvozne trgovine, temveč smo prišli že tako daleč, da naši izvozniki samo prosijo, da se ne ovira njih dela, če se jim že ne zna ali počje pomagati. Če vidimo, kako podpirajo druge države izvoz s premijami in drugimi ugodnostmi, se moramo čuditi, da sploh še izvažamo.

Pa uvozniki! Med te spadamo industrialeci in veletrgovci. Industrialeci, ki so navezani na surovine iz tujine, vedo marsikakšno lepo pesmico o obupnih razmerah, s katerimi se borimo. O stalnih dobaviteljih ni več govora, kajti komaj smo se nekoliko seznanili z dobaviteljem, pride kontingentiranje izvoza v njegovi državi ali pa onemogočenje uvoza pri nas, ker Narodna banka nj dala dovoljenja za uvoz. Ti pa ubogi tovarnar išči surovine, kakor veš in znaš, da ti obrat ne zastane in ne prideš v zadrego. Mislim, gospoda, da vsi okušamo te prijetnosti, ki so za-

beljene še z vsak dan novimi predpisi in seveda tudi z vsak dan novimi dajatvami. Da je kalkulacija pri teh razmerah seveda še prav posebno »lahka«, je samo po sebi razumljivo. Naročite surovine iz Nemčije, n. pr. napravite točne kalkulacije, upoštevajoč carino in druge stroške, pribijete svoje produkcijske stroške in režije, pa pričnete s prodajo. Toda, medtem neki interesi našenejo marko od 12 na 14-50 din, zviša se agio, enkrat, morda dvakrat, uvedejo se nove in povišajo stare takse, uvedejo nove socialne dajatve, minimalne mezde itd., itd. Kje je vaša kalkulacija! Bog z njo, pa tudi z vašim zaslužkom! In s pesnikom zapijemo o našem zaslužku: šel je po svetu Bog ve kam, tebe in mene ga je sram.

K vsem tem težavam pa je treba pristeti še nestalnost političnih razmer, ki tudi ne pospešuje gospodarstva.

Ko gledamo nazaj na preteklo leto, vidimo vse polno pomembnih dogodkov, odredb, uredb, zakonov in drugih zadev, ki naj jih zaradi njih vpliva na razvoj gospodarstva na kratko omenim.

Uredba o likvidaciji kmetijskih dolgov je bila dovolj obravnavana, da ni treba o njej še razpravljati. Sicer pa vsak dan čutimo posledice likvidacije kmetijskih dolgov.

Proti brezvestnemu izkoriščanju delavstva

Se važnejša za nas je bila uredba o minimalnih mezdah. Ta uredba je izšla pač takšna, kakršne nismo hoteli. Vedno smo poudarjali, da je uredba potrebna, da se prepreči z njo gnusno izkoriščanje delavstva po nesolidnih in umazanih podjetnikih, ki onemogočajo pravilno in zdravo ureditev razmerja med delavstvom in delodajalci. Z umazano konkurenco in ubijanjem cen onemogočajo ureditev mezd in plač razmeram primerno. Zato smo vedno zahtevali uvedbo minimalnih mezd. Ubijajoča konkurenca na račun delavskih mezd bi se tako onemogočila. Toda nova uredba tega ni dosegla, ker je že v naprej izpustila glavno zahtevo, t. j., da morajo biti minimalne mezde za celo državo enake. Ker se je to opustilo, smo zopet tam, kjer smo bili. Slovenskim

podjetjem, ki plačujejo svoje delavstvo vsaj približno dostojno, konkurirajo podjetja iz drugih delov države, kjer plačujejo nižje mezde. Brez pridržkov priznam, da tudi mezde, ki jih plačujemo mi v Sloveniji niso primerne in zadošne, toda regulacija je odvisna od ureditve tega vprašanja v vsej državi. Kako pa se naj uredi to vprašanje danes, ko vemo, da se v nekaterih delih države niti ta uredba ne drži.

Tudi socialne dajatve

so ponekod popolnoma drugačne kakor pri nas. Mi moramo glede vseh teh vprašanj spregovoriti enkrat prav jasno in odločno. Brezobzirno ostre metode kontrole in brezpogojno izvajanje odredb, kakor je danes v Sloveniji, se mora izvesti v celi državi, če smo res ena država. Ne moremo pristati na to, da se naši prispevki in naših nameštencev uporabljajo za kritje izgub po ostalih okrožnih uradih. Prav dobro vemo, kako je s plačili prispevkov v nekaterih krajih, vemo kakšni so izpadki, pa še nismo slišali, da bi se pravično postopalo proti krivcem. Če bi se odpravila nesrečna centralizacija socialnega zavarovanja in odpravila strahotno draga birokracija Suzorja, bi bilo najbrže kmalu drugače. Če bi zavarovanci pri nekaterih uradih, kjer se prispevki tako komodno inkasirajo, uvideli, da gubijo bolniško oskrbo itd. po zaslugi slabega upravljanja, bi sami hitro napravili red. Danes tega ni, ker se po centralističnem sistemu vse krije pač s prebitki drugih uradov, ki delajo, kakor naš ljubljanski, točno in brezobzirno.

Mi smo dobili lani novo težko socialno breme, t. j. starostno zavarovanje. Tudi to zavarovanje, ki je prav gotovo potrebno, je izredno drago. Predvsem je vse nezadovoljno radi visokih dajatev, katerim stoje nasproti zelo majhne protidajatve in še te po zelo neugodnih pogojih. Praktično je to zavarovanje zopet le nov način zbiranja ogromnih kapitalov, ki se bodo pa zopet po dobro znanem ključu plasirali varno ali nevarno povsod drugod več, kot pa tam, kjer so bili zbrani in plačani. Sicer sem pa za svojo osebo sploh nasprotnik kapitalnega kritja, ker

POSOJILA
 kratkoročna, proti
 primernemu jamstvu
 preskrbim
 hitro in strogo kulantno
RUDOLF ZORE, Ljubljana
 GLEDALIŠKA ULICA 12
 Telefon 38 10 Znamka 3 Din

limo pa, da bi se to zboljšanje odnošajev izrabilo za nov naval tujega velekapitala. V obliki, kakor je tuji velekapital doslej oplajal naše gospodarstvo, prav hvaležno odklanjamo vsak priliv, pa naj bo od koder koli hoče. Mi smo odločeni ostati svobodni in samostojni, pa rajši malo manj moderni in zlikani. Zamenjamo svoje pridelke in rude za industrijske proizvode, dokler nimamo lastne industrije dovolj. Kar pa ustanovljamo nove industrije, mora biti naša, narodna, tuje imamo že preveč!

V juniju lanskega leta smo dobili končno edinstveno predstavništvo lesnega gospodarstva v stalni delegaciji drvarske pri-

„Slavija“ Jugoslovanska zavarovalna banka v Ljubljani

Gospodarska ulica 12, telefon št. 2176, 2276.

Podružnice: Beograd, Zagreb, Sarajevo, Osijek, Novi Sad in Split

vrede Kraljevine Jugoslavije. Lani je lesna trgovina in industrija za hip nekoliko oživela po sporazumu med našo državo in Italijo. Vendar pa so bila poročila o nastali konjunkturi silno pretirana. Na žalost je naša lesna trgovina zopet močno v skrbeh. Kakor pri vsaj trgovini je tudi tukaj fatalno vprašanje — kupna moč konsumentov. Če je naš drobnik konsument brez denarja, kljub veliki potrebi ne more nič kupiti. Ista stvar je tudi z velikimi inozemskimi odjemalci, pa bili to privatni kupci ali države. Če ni denarja, ni kupnje. In denarja ni, ker je vse izčrpano do skrajnosti. Klirinški saldi se ne premaknejo in kakor čujem, se jih misli olajšati z nabavo železniškega in vojnega materiala iz Italije, kakor smo podobno že prakticirali z Nemčijo.

Preveč je zadev, ki bi jih morali obravnavati, vendar vse to na obnem zboru ni mogoče. Omeniti hočem le

naše davščine,

ki so vsako leto težje znosljive in vedno bolj komplicirane. Predvsem želimo na vsak način poenostavljenje davščin, kajti sedanji sistem je po svoji teži nevzdržen. Tudi presega zmogljivost davkoplačevalcev. Na pridobitno plačujemo poleg čisto neenake ogromne samoupravne davščine občinske doklade itd.

Država nalaga banovinom in občinam vsak čas nove naloge, nove delokroge, zvezane z velikimi stroški, ki jih mora potem banovina ali občina kriti s posebnimi dokladi. To je prikrit način povečevanja davkov, ki je zlasti pri nas dosegel že takšno mero, da ga je treba energično zavreti.

Če upoštevamo še, da naša banovina v resnici sploh ne dobi od države niti ono malo subvencije, ki je določena, medtem ko nekatere druge banovine dobivajo kar večji del proračuna, je jasno, da moramo opešati pod težo bremen. Prav nič ni čudno, če beži industrija v Beograd, kjer znašajo vse doklade (občinske in banovinske) nekaj nad 25%. S prilivom industrije se bo pa stvar še zboljšala, ker bo dovolj dobrih davkoplačevalcev, pa bodo šli z dokladi lahko še navzdol, mi pa še gor, ker bo zmanjkalo toliko dobrih molznih kravic.

Ta način favoriziranja in na drugi strani zapostavljanja je treba odpraviti. Odpraviti pa je treba tudi barijere občinskih trošarin, ki so postale ponekod že pravi kitajski zid. Potrebna bo obširna akcija v vsej državi, da se vendar enkrat doseže pametno finansiranje samouprav, da se odpravijo te srednjeveške trošarinske barijere. Trošarine podražujejo produkcijo in so čisto neprimerno in krivično breme. Mi priznavamo pravilnost načela, da plačaj več, kdor več zasluži, ne moremo pa soglašati s tem, da se obdači produkcija v naprej, ko sploh ni zaslužila še nič in niti ni videti, da-li bo sploh kaj zaslužila ali ne. Ker pa sedaj poprijemljejo sistem trošarin že manjše občine, je upati, da se bo prignala stvar do absurda in bo potem vsaj mogoče napraviti konec tem nezdravim razmeram.

Delo društva

Kakor pa so bile te razmere težke za posamezna podjetja, člane našega društva, tako so bile težke tudi za naše društvo kot tako.

Naše društveno delo je v preteklem letu doživelo nekaj važnih in resnih trenutkov. Društvena

uprava je bila postavljena pred dejstvo, da je postala izprememba na vodilnih uradniških mestih neobhodno potrebna. Društveno delo je bilo v veliki nevarnosti, da zastane. Na srečo pa je imela društvena uprava v odborniku g. Lavriču rešitev in nenadomestljivo pomoč. Odbornik g. Lavrič je za dobo skoro dveh mesecev vodil društveno pisarno in poslovanje z brezprimerno požrtvovalnostjo in vztrajnostjo. Ravno tako požrtvovaloval naš spoštovani društveni odbornik — blagajnik direktor Ljubič pri tem delu. Obema tema dvema gospodoma se najpriščneje zahvalim za njihovo požrtvovalno pomoč.

Vrzel, ki je nastala po odhodu obeh vodilnih društvenih uradnikov, smo kaj kmalu zamašili, in sicer prav uspešno in srečno. Z imenovanjem našega davčnega referenta g. Prezelja in ing. com. Maksa Koreninja je dobilo vse društveno delo dobro in zanesljivo vodstvo, da je danes društveni urad prerujen in čil v službi članstva.

Zlasti moram poudariti ogromen napredek informacijskega oddelka, ki se je po reorganizaciji sijajno razvil in pridobil na točnosti, eksperimentalnosti in zanesljivosti. Z ozirom na zvišano delavnost je društvo tudi zaposlilo in dobilo koncesijo za informacijski biro.

Prav posebno važna pa je reorganizacija v insolvenčnem oddelku, ki je sedaj tak, kakor smo ga hoteli vedno imeti. Ves v službi upnikov, se ne ozira na razne okolnosti in dohodke, marveč čuva najstrože interese upnikov-članov in postopa točno in dosledno po njihovih navodilih in zahtevah.

Pa tudi v vseh ostalih oddelkih je poživljenje in čiščenje pokazalo izredno lepe rezultate. Število društvenih članov raste, število nalogov in naročil je vsak dan večje. Gospoda Prezelj in Korenini sta pokazala vse svoje sposobnosti pa tudi neutrudno pridnost in železno voljo. Smatram za svojo dolžnost, da jima na tem mestu izrečem prav posebno zahvalo.

Omeniti moram še, da je društveni odbor v skrbi za čim boljše izvrševanje društvenih namenov pristopil k ustanovitvi »Gospodarske zadruga članov Društva industrije in veletrgovcev«. Namen zadruge je izpopolniti delo društva in nuditi članom veliko oporo. Predvsem naj bi se iz te zadruge razvila nekakšna eskomptna služba, kjer bi člani društva lahko eskomptirali svoje terjatve proti odjemalcem.

Gospoda! Naše društvo je prostovoljna organizacija gospodarskih ljudi. Takšna organizacija pa more obstajati le, če so koristi, ki jih nudi, tolikšne, da krepko odtehtajo vse žrtve zanjo. Ko sem se pred tolikimi leti prvič na občnem zboru oglasil k besedi, sem poudaril baš ta temeljni pogoj in v takratni pesimizem glede razvoja društva vrnil zahtevo po večji delavnosti, po vsestranski dela in službe članstvu. Takrat je imelo društvo okrog 50 članov, 1 uradnik in 2 uri popoldne vodjo pisarne. Danes ima društvo okrog 300 članov, in to najuglednejše tvrdke v naši industriji in veletrgovini, imamo sijajno organiziran društveni urad s 16 uradniki in uradnicami. Imamo vzorno urejen informacijski biro, ki je po kvaliteti in točnosti informacij danes gotovo na prvem mestu v državi.

Najbolj pa bo naše članstvo pozdravilo temeljito reorganizacijo insolvenčnega oddelka, katerega

delo je popolnoma osvobojeno vsakega škodljivega vpliva od koder koli.

Ob koncu svojega poročila smatram za svojo dolžnost, da poudarim požrtvovalnost društvenih odbornikov, ki so v kritični dobi lanskega leta ne samo omogočili prebresti vse težave in nevarnosti, marveč uspeli spraviti društveno delo do novega krepkega poleta.

Bil bi pa krivičen, če bi pri omenjanju dela in truda pozabil na naše marljivo in vestno uradništvo.

Takšna je stvar v našem notranjem življenju društva. Na zunaj pa je tudi v preteklem letu zrastle ugled društva. Vzdrževalo je prijateljske stike z vsemi sorodnimi organizacijami in korporacijami in našlo vedno tudi razumevanje pri oblastvih in korporacijah. Zlasti se moram pri tej priliki zahvaliti naši Zbornici za TOI, ki nam je

poročilo tainika Jerneja Jeleniča

Delo društvene pisarne obsega 4 panoge, in sicer informacijsko službo, opominjevalno in izterjevalno službo, davčno informativno službo in intervencijske posle ter insolvenčne.

Delo v teh oddelkih še vedno narašča in ga posamezni oddelki komaj zmagujejo. Vedno v večjem obsegu so večanjena podjetja primorana, da se poslužujejo društvene pisarne, ker je vedno več poslov, ki se ne razvijajo po starih in preizkušenih normah. Delo postaja tudi vedno bolj težavno, ker je vedno bolj komplicirano. Če je ta kompliciranost preje izvirala iz neenotne zakonodaje, izvira danes iz nestalne zakonodaje, ker se bistvena določila vedno menjajo.

Zato je tudi delo društvene pisarne mogoče pravilno oceniti samo, če se uvažujejo okoliščine, v katerih se delo opravlja.

Informacijski oddelak

Delo v tem oddelku izkazuje letni napredek in bi se lahko mnogo bolj dvignilo, ako bi se ga vsi gg. člani posluževali. Število zaupnikov se je dvignilo in gre v tisoče po vsej državi. Rekrutirajo se po pretežni večini iz vrst zanesljivih trgovcev in industrijecev. Društvo ima že skoraj v vsakem kraju svojega zaupnika, v večjih krajih pa tudi več. V društveni pisarni se poročila, ki prihajajo, kontrolirajo na podlagi materiala, ki je že na razpolago v društvenem arhivu tako, da se te informacije stalno dopolnjujejo z novimi podatki. Kjer je le mogoče, se navajajo v poročilih tudi zemljeknjižni podatki. Navajajo se tudi najnovejši podatki iz trgovskega registra. Za kraje, kjer ni trgovskega registra in ne zemljiške knjige, se morajo posebej dobiti in kontrolirati podatki, kar povzroča seveda tudi večje izdatke. Navadno se ti stroški ne zaračunavajo članom posebej, temveč gredo v breme splošnih stroškov informacijskega oddelka, kar povzroča deloma pasivnost tega oddelka.

Leta 1937. sta bili izdani 9502 informaciji, torej 547 več, kakor v letu 1936.

Število izdanih informacij pa bi se moralo najmanj potrojiti, zlasti ker so naše informacije točnejše nego poklicnih informacijskih zavodov, ker podatke lahko kontroliramo po korporacijah, ki so pristopne le nam, kot društveni organizaciji. Zalibog pa so znani primeri, da vzame kak naš član pri

šla vedno in pri vsaki priliki na roko.

Če pa že govorim o našem zunanem delu, moram v prvi vrsti omeniti naše časopise, ki nam je bilo vedno naklonjeno in nas podpiralo. Prosim gg. novinarje, da nam svoje prijateljstvo ohranijo tudi v bodoče in nas podpirajo v našem prizadevanju.

Ko omenjam naše časopise, moram še tudi sporočiti občnemu zboru, da je naše društvo stopilo kot član v konzorcij »Trgovskega lista«. »Trgovski list« nam je vedno rade volje bil na razpolago za vse objave in poročila in je podpiral naša stremiljenja z vsemi močmi. Če smo že doslej pripravljali list vsem našim članom, apeliram danes toliko nujneje na vse člane, da smatrajo list kot svoj list, saj smo njegovi solastniki.

Z glasnim odobranjem je zbor sprejel to poročilo.

Sledilo je

nas letno le nekaj informacij, pri tujem podjetju pa ima naročene bloke za več sto listkov. Če pa bi člani naročili več informacij pri nas, bi se število teh močno dvignilo, koristi pa ne bi imel samo član-vpraševalec, temveč vse članstvo, ker bi bile na razpolago vedno nove informacije in interese bi dobivali tudi naknadno dopolnila, da bi bili vsi vedno točno obveščeni o razmerah dotične stranke.

Pa tudi glede cen za informacije interese bolj odrežejo pri nas, kakor pri tujih informacijskih podjetjih. Upravni odbor se ni ustrašil žrtve in je določil odškodnino za posamezno informacijo samo na din 15—, če število vprašanj prekorači 500, pri morebitni večji uporabi pa bi dovolil še lahko kak popust. Pri nas dobe člani informacije po enotni ceni, če gre za navadno tvrdko ali za d. d. ali za d. o. z. Drugi informacijski zavodi računajo za informacije od d. d. ali d. o. z. tudi dvojno pristojbino.

Nekateri se tudi boje, da je tajnost ali diskrecija premalo zajamčena. Ta strah je čisto neutemeljen. Najstrožja tajnost je zajamčena. Nihče ne ve, komu se je izdala informacija, kakor tudi nihče ne ve, kdo nam je dal informacijo. Vsak uradnik, ki bi prekršil uradno tajnost, bi bil takoj odpuščen. Naše uradništvo je brezpogojno zaupljivo in se zaveda v polni

meri svoje odgovornosti ter je tudi zato ta strah brez podlage.

Društvo ima tudi tesne zveze z velikimi inozemskimi informacijskimi zavodi, da lahko ustrezno p. t. članom tudi v tej smeri, proti povračilu dejanskih stroškov.

Društveni arhiv razpolaga sedaj z nad 150.000 informacijami iz tujin inozemstva. Če bi imeli člani glede naših informacij kakšne želje ali če bi našli napake, naj nam to takoj sporoče. Nadalje prosimo gg. člane, da nam na kontrolne informacije čim hitreje odgovorjajo.

Vse reklamacije in nasvete bo društvo upoštevalo in se bo na ta način kakovost informacij izdatno zboljšala. Končno pripominjam, da bi se cene informacij znižale, kakor hitro bi se število vprašanj tako zvišalo, da bi moglo društvo z zvišanimi dohodki kriti efektivne stroške. V oddelku je sedaj zaposlenih 6 moči.

Opominjevalna in izterjevalna služba

To službo opravlja pisarna z razmeroma zadovoljivimi uspehi. Opominjevalni postopek obsega dve stopnji pritiska na dolžnika, in sicer tako zvan »zeleni opomin«, ki ga pošilja član dolžniku neposredno, in pa društveni opomin, ki ga pošlje dolžniku društvena pisarna po nalogu člana.

V preteklem poslovnem letu 1937 je pisarna izdala po nalogu p. t. članov 1600 opominov.

Apeliramo na gg. člane, da se bolj poslužujejo naše opominjevalne službe.

Davčno informativna služba

Davčno informativni oddelak služe od 1. novembra 1935. Društvenim članom daje vse informacije o davčnih, taksnih, pristojbinskih in trošarinskih zadevah ter sestavlja proti malenkostni odškodnini tudi vse davčne prijave in odgovore na različna uradna davčna vprašanja ter pritožbe na reklamacijski odbor, na upravno sodišče in državni svet. Oddelak izvršuje tudi vse potrebne inter-vencije.

Vabimo vse gg. člane, da se v vseh davčnih vprašanjih in sploh v zadevah vseh javnopravnih dejatev obračajo s polnim zaupanjem na društveni davčni oddelak.

Insolvenčne

Društvena pisarna vrši precej obširno poslovanje pri posredovanjih in poravnalnih zadevah.

Z dobro organizirano zunanjo službo je društvu omogočeno pravočasno prejeti podatke o insolvencah ter tako obvestiti vse pri poravnava zainteresirano članstvo.

Z zadovoljstvom morem ugotoviti, da se članstvo zaveda prednosti, ki mu jih društvo nudi v poravnalnih zadevah.

Po številu smo v preteklem letu sodelovali pri 27 konkurzih, pri 119 prisilnih poravnava izven konkurza ter 12 primerih izvensodnih poravnava. Z izvršenim delom smo obvarovali članstvo marsikatero škodo.

Administrativni posli

Na koncu svojega z odobravanjem sprejetega poročila navaja tajnik še velike upravne posle društva.

Od teh so bili najbolj obsežni knjigovodstveni in blagajniški posli, saj se je lani izvršilo 8232 vknjižb. Celotni promet je znašal 6.450.918'60 din (ca. 1.000.000 din več kot leta 1936.).

Celotna vsota izterjanih poravnalnih obrovov za člane je znašala 829.955'05 din.

A. Šarabon
LJUBLJANA

●

Uvoz kolonialne robe

Veletrgovina s specerije

Veleprazarna za kavo

Mlini za dišave

Glavna zaloga rudniških vod

●

Brzjavni naslov:
ŠARABON LJUBLJANA
Telefon št. 26-66
Ustanovljeno leta 1886

Občni zbor Združenja trgovcev v Kranju

Direktor Josip Ljubič je nato podal skrbno sestavljeno blagajniško poročilo, ki izkazuje 139.192 din aktiv in čistega prebitka 6749 din. Predlaga, da se ta pripiše rezervi, ki bo s tem narasla na 41.159 din.

Račun z gube in dobička izkazuje 185.775 din dohodkov in 179.026 din izdatkov.

Informacijski oddelček izkazuje izgubo, ker se njegove službe poslužuje premalo članov, od 243 komaj 150. Izdatki za ta oddelček pa so precej visoki in so znašali 101.872 din.

Izgubo je imel tudi davčni oddelček, ker je šele v razvoju in ker so se ga člani premalo posluževali. Sledilo je poročilo nadzorstva, ki predlaga absolutorij uprave, kar je zbor soglasno odobril.

Vsa poročila so bila soglasno in brez debate sprejeta.

volitve

ter so bili brez debate soglasno izvoljeni:

za predsednika:

Stane Vidmar, industrialec v Savljah;

za podpredsednika:

Josip Lavrič, industrialec, Ljubljana;

kot člani odbora pa:

Anton Agnola, veletrgovec v Ljubljani,

Josip Čemažar, tiskarnar v Ljubljani,

Frane Heinrichar, industrialec v Ljubljani,

Jernej Jelenič, industrialec v Ljubljani,

Frane Kham, industrialec v Ljubljani,

Zdenko Knez, industrialec v Ljubljani,

Josip Ljubič, ravnatelj Jugoslovanske banke, Ljubljana,

Oskar Schmitt, veletrgovec v Ljubljani,

Albin Smrkolj, veletrgovec v Ljubljani.

Namestniki:

Ferdo Pinter, veletrgovec v Mariboru,

Evgen Ivanc, industrialec v Sočažici,

Ivan Prešeren, industrialec v Kranju.

Nadzorstvo:

Frane Urbanc, veletrgovec v Ljubljani,

Žane Miklave, industrialec, Ljubljana,

Anton Žnidaršič, industrialec, Ljubljana.

Predsednik Stane Vidmar se je nato zahvalil za izkazano zaupanje ter naglasil, da se bo potrudil, da bo društvo čim bolj uspešno delovalo.

Predsednik Vidmar je nato še opozoril na

vsedrjavni trgovski kongres v Ljubljani,

katerega se udeležijo 5000-6000 trgovcev iz vse Jugoslavije in ki bo za časa ljubljanskega velesejma. Takrat se bo nudila vsem našim industrijam edinstvena prilika, da si pridobijo odjemalcev v vsej državi. Zato je želeli, da vse naše industrije na spomladanskem velesejmu razstavijo in da imajo tam tudi svoje prodajalce.

Kongresna legitimacija bo tudi vstopnica na velesejmu in bo zato razstava na velesejmu prav gotovo poslovno uspešna.

Nato je predsednik Vidmar zaključil občni zbor.

Združenje v Kranju, eno naših najbolj agilnih združenj, je imelo svojo 19. redno letno skupščino v sredo dne 30. marca ob 13. v mali dvorani Narodnega doma v Kranju.

Skupščino je otvoril predsednik Berjak, ki je konstatalno sklepčnost ter ugotovil, da je bil računski zaključek dostavljen vsem članom ter 15 dni pred skupščino razgujen v pisarni združenja vsem na vpogled. Pozdravlja vse zastopnike, zlasti pa zbor, svetnika Franca Gorjanc kot zastopnika Zbornice za TOI ter podpredsednika Ljubljanskega združenja Romana Goloba kot zastopnika Zveze trg. združenj.

Predsednik Berjak

je nato takoj prešel na dnevni red. Poslovno poročilo uprave je bilo natisnjeno in poslano vsem članom združenja. Ker so v tem poročilu navedena vsa važnejša vprašanja, ki zanimajo trgovstvo, se bo njegovo poročilo omejilo le na par pripomb. (Poročilo samo pa je odlično sestavljeno in je k njemu upravi čestitati. Op. ured.)

Predvsem je treba omeniti, da trgovci prav nič ne občutijo kakšnega gospodarskega zboljšanja, o katerem se sicer tako mnogo govori. Ker ostaja vse vedno pri starem, ker ni nobenega zboljšanja, zato izgubljajo ljudje že dobro voljo in zato pri nekaterih pada tudi stanovska zavest. O tem priča tudi današnji občni zbor, ki bi mogel biti pač bolj obiskan. Tudi umazana nelegalna konkurenca, ki se vedno bolj občuti, priča, da se nekateri ne zavedajo svojih dolžnosti do svojih stanovskih tovarišev. Resno treba opomniti vse trgovce, da je le v krepitvi stanovske zavesti izhod k zboljšanju gospodarskega stanja.

Znova se mora konstatirati, da so privilegiji nabavljalnih združenj in konsumov ostali nezmanjšani ter so se deloma z novim združnim zakonom še povečali. Zahvaljuje se posl. Mohoriču, da se je tako energično zavezal za pravice in interese trgovstva. Prav tako se še ni posrečilo napraviti konec krošnjarski nadlogi.

Na koncu svojega poročila je predsednik Berjak nujno priporočil vsem članom, da širijo naše stanovsko glasilo »Trgovski list« in delajo za njegov napredek. Svoje poročilo je zaključil predsednik Berjak z besedami: Malo

manj kritiziranja in več pozitivnega dela, pa bo tudi trgovski stan tako upoštevan, kakor zasluži po svoji gospodarski pomembnosti.

Lepo sestavljeno poslovno poročilo uprave, ki je sestavni del predsednikovega poročila, razpravlja najprej o splošnem gospodarskem položaju v kranjskem okraju, o finančni politiki ter omenja borbo združenja proti šušmarstvu in krošnjarstvu. Ta boj je bil deloma uspešen, saj je bilo ugotovljenih 207 prestopkov. Nato navaja poročilo borbo proti veleblagovnicam, proti monopolizaciji, poročila o raznih akcijah združenja glede zapiranja in odpiranja trgovin ter o delovnem času osebja. Združenje se je zlasti tudi prizadevalo, da omeji nelegalno konkurenco. Združenje je podalo k raznim zakonskim načrtom svoje mnenje. Uprava je mnogo razpravljala tudi o obveznem zavarovanju trgovstva. Za kraje, prizadete po vremenskih neizostah, je zbrala uprava med članstvom 3.430 din. Na »Trgovski list« je naročenih 210 članov.

Obračun trg. strokovne nadaljevalne šole izkazuje 31.830 din izdatkov, h katerim so prispevali: učni gospodarji 13.850, občine 10.450, Zbornica 2000 in Združenje 5.550 din. Učni uspehi so bili zelo dobri, šolo obiskuje 58 gojencev.

Združenje je štelu koncem leta 1937. 393 rednih in 22 prostovoljnih članov, ki so izvrševali 434 trg. obrtov. Registriranih je bilo 74 pomočnikov, 88 pomočnic ter 62 vajencev in vajenk. Pisarna združenja je bila zelo delavna ter je napravila nič manj kot 274 davčnih prijav, 173 pritožb in 448 raznih vlog za člane.

Poročilo uprave je bilo soglasno sprejeto.

Računski zaključek za l. 1937. izkazuje 124.559 din dohodkov in 202.367 din izdatkov, ker se je izplačalo 72.000 din Združenju v Skofji Loki. Čisto premoženje združenja je znašalo koncem leta 252.956 din.

Podporni fond se je povečal za 4.042 na 31.233 din.

V soglasju z nadzorstvom je uprava sklenila, da se višek dohodkov porabi za plačilo deležev Konzorcija »Trg. lista«, za izredno dotacijo šol v Kranju in Trzinu, za podporo pomočniškemu zboru za prirejanje tečajev, za kritje kontrolne službe in za razne nagrade.

Soglasno je občni zbor odobril obračun za l. 1937., prav tako pa tudi poročilo in predlog nadzorstvenega odbora, ki ga je podal g. Jazbec, da se podeli upravi absolutorij.

Proračun za l. 1938. je podal tajnik Kožman. Proračun izkazuje 72.000 din izdatkov in prav toliko dohodkov, kontrolna služba pa še posebej 7200 din izdatkov. Tudi proračun je občni zbor soglasno odobril.

Sklene se, da se določi vpisnina za podružnico »Tourist Office« na 500 din. Za častnega člana Franja Sirca se naroči častna diploma.

Glede »Trg. lista« se sklene, da je naročba na tedensko številko za vse člane obvezna, vendar pa more uprava najrevnejše od te dolžnosti oprostiti.

Predlog manufakturnistov, da ustanove lastno sekcijo, se sprejme, enako tudi pravilnik za sekcijo.

V imenu zbornice je nato pozdravil občni zbor

zbor, svet. Franc Gorjanc.

Ugotavlja potrebo medsebojne sloge in stanovske solidarnosti ter poroča podrobno o poslovanju davčnih in reklamacijskih odborov. Dalje poudarja potrebo, da se izobrazba trgovskega naraščaja dvigne ter uredi obratovalni čas v trgovinah. G. Gorjanc omenja

zbornična stremeljenja, da se urede vse težkoče, katere bremene trgovski stan. Omenja, da je Zbornica dosegla prepoved izdajanja dovolil krošnjarjem za manufakturno. Posebno pa poudarja poživilen izvoz naših produktov, sanacijo zadrudištva ter zahtevo po znižanju obrestne mere in odpravo zadrudišnih privilegijev. Dalje zahteva, da se trošarina od bencina uporabi za ceste, ter ugotavlja, da se je davčni vijak nekoliko omilil. Predpisi glede trgovske usposobljenosti pa se morajo poostri. Končno ugotavlja, da ima združenje pisarno, ki uživa velik ugled in se naj člani poslužujejo svoje pisarne v vseh težkočah in stanovskih zadevah. Apelira na vse, da sodelujejo in pozitivno delajo. Obljublja vso pomoč zbornice. (Odobranje.)

K besedi se javi

zastopnik Zveze Roman Golob,

ki uvodoma poroča o delu Zveze v preteklem letu. Omenja efekt borbe proti veleblagovnicam ter se zahvaljuje združenju, da je solidarno nastopilo s tovariši v Ljubljani. Dalje omenja stališče, ki ga je Zveza zavzela k zadrudišnem zakonu, ki ga gospodarski sloji odločno odklanjajo. Podrobneje je oertal akcijo, ki se vodi za uvedbo obveznega zavarovanja za trgovce ter zahteval spremembo § 19. o. z., da se predpisi glede usposobljenosti poostre. Opisal je prizadevanje zveze za odpravo nedostatkov pri železnici, pošti, njen boj za odpravo kartelov, v katerih so celo drž. podjetja, omenja umazano nelegalno konkurenco, monopolizacijo šolskih knjig in zvezkov ter monopolizacijo tiskovin, ki se morajo tiskati le v državnih tiskarnah. Ugotavlja, da trgovstvo nima prave zaslonbe nikjer ter je zato tem večja potreba lastnega močnega stanovskega tiska. Zato apelira na vse navzočne, da z vsemi silami podprejo edino stanovsko glasilo, to je »Trgovski list«. G. Golob končno zahteva, da se ustanovi gospodarski svet, ki bi izvrševal vsa gospodarska dela po gotovem načrtu.

Navzočni so poročilo g. Goloba vzeli z aplavzom na znanje.

Po zahvali predsednika zastopnikom Zbornice in Zveze ter še posebej članu reklamacijskega odbora, Gorjancu, je zaključil predsednik Berjak občni zbor.

Doma in po svetu

V Ljubljani je umrla v četrtek ponoči Franja Tavčarjeva, dvorna dama in dolgoletna voditeljica narodnega ženstva. Še pred kratkim je praznovala svojo 70letnico, pred tedni pa je nakrat zbolela in v kratkem se je njeno zdravstveno stanje poslabšalo, da je končno bolezn podlegla. Pokojnica je bila ena naših prvih narodnih dam, ki je omogočila vse polno narodnih akcij, ki je tudi vodilno sodelovala pri zbiranju podpisov za majniško deklaracijo. Pokojnica je bila dalje znana kot velika dobrotnica, zlasti dijakov in vseh mladih talentov. Zaslужno in požrtvovalno narodno delavko bo ohranil slovenski narod v hvaležnem spominu.

Konferenca jugoslovanskega episkopata je sklicana za 3. maj v Zagrebu.

V Carigradu se je začelo zasedanje Gospodarskega sveta Balkanske zveze.

Nemška vlada je povabila našo vlado, da se začne trgovinska pogajanja zaradi priključitve Avstrije k Nemčiji.

Finančni minister je izdal odlok o takсни prostosti za zadrude, ki so prilagodile svoja pravila novemu zadrudišnem zakonu. Nič manj ko 23 taksnih osvoboditev navaja odlok. O teh taksnih olajšavah bomo še spregovorili.

Pogajanja med čl. vlado in stranko sudetskih Nemcev potekajo neugodno, ker pač Henleinova stranka kljub vsem koncesijam praške vlade noče opustiti svoje radikalne agitacije, ki je v svojem jedru nasprotna vsakemu sporazumu.

Francoski senat je odklonil pooblastila Blumovi vladi, ker nima v njo zaupanja. Padec Blumove vlade je zato neizbežen.

Francoska vlada namerava bolj aktivno poseči v dogodek v srednji Evropi ter zlasti popolnoma razčistiti odnose do svojih zaveznikov. Tako bo zahtevala od Poljske čisto določene izjave, če je pripravljena Poljska prisločiti Franciji v pomoč, če bi morala ta braniti neodvisnost Českoslovaške.

Po vsej Avstriji in Nemčiji se delajo velikanske priprave za nedeljski plebiscit, Nobenega dvoma ni, da se bo izjavil nemški narod z naravnost ogromno večino za priključitev Avstrije k Nemčiji.

Nad Barcelono je proglašeno obredno stanje. Barcelonska vlada se bo baje preselila v drugo mesto. Republikanske čete so začele na mnogih odsekih fronte protiofenzivo, ki je bila deloma tudi uspešna.

Na kitajskem bojišču dobivajo Kitajci polagoma premoh. Tuji opazovalci so si vsaj edini v tem, da je odpor Kitajcev vedno močnejši, položaj japonskih čet pa vedno težavnejši. Napetost med »ako in sovjetsko Rusijo se je povečala, ker Japonske ni zadovoljil sovjetski odgovor na njeno noto zaradi aktivnega sovjetskega podpiranja Kitajcev.

Občni zbori

Hranilnica v Križevih d. d. ima redni občni zbor dne 29. aprila ob 9 dopoldne v prostorih Prekmurske banke v Murški Soboti. Na dnevnem redu so tudi volitve. Glasovalno pravico imajo delničarji, ki so vpisani vsaj 6 dni pred občnim zborom v temeljno knjigo delničarjev.

Obrtna banka ima 17. redni občni zbor v torek dne 19. aprila v prostorih ravnateljstva v Ljubljani, Gradišče 2. Najmanj 10 delnic je treba položiti najkasneje osem dni pred občnim zborom pri Obrtni banki v Ljubljani ali pri Ljubljanski kreditni banki v Ljubljani.

Radio Ljubljana

Sobota dne 9. aprila. 12.00: Plošče — 12.45: Poročila — 13.00: Napovedi — 13.20: Plošče — 14.00: Napovedi — 17.00: Klavir in harmonij (gdč. Melita Gnjezda in g. Kaškarov Dimitrij) — 17.40: Strokovno šolstvo pripravlja temelje načrtnemu gospodarstvu (inž. Rado Kregar) — 18.00: Radijski orkester — 18.40: Psihotehnični oddelki in njihovi rezultati (Avst. Kuhar) — 19.00: Napovedi, poročila — 19.30: Nac. ura — 19.50: Pregled sporeda — 20.00: O zunanji politiki (dr. Alojzij Kuhar) — 20.30: Pisan večer iz prispevkov v humorističnem listu »Skratku«, ki so ga v letih 1883. do 1885. izdajali v Ljubljani Janko Pajk, Ivan Zeleznikar, Srečko Magolič. Za radio izbral in sestavil Niko Kuret. Sodelujejo člani rad. Jgralske družine ter Jožek in Jeršek — 22.00: Napovedi, poročila — 22.15: Radijski orkester.

ANGLEŠKA ZAVAROVALNA DRUŽBA ROYAL EXCHANGE ASSURANCE

Ustanovljena 1720. leta

Glavni zastopnik za dravsko banovino:

Ing. Jožko Kobi, Ljubljana, Resljeva cesta 16-18 Telefon št. 22-60

Družbena imovina £ 29.290.966-03, t. j. preko 7 milijard dinarjev

Zavaruje: Požar, šomaž, vlomsko tatvino, avtomobilske škode in nezgode, trajno in začasno nesposobnost, razbitje stekla, dolžnost jamstva in potres

LJUDSKA POSOJILNICA V LJUBLJANI

R. Z. Z. NEOM. Z.

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 6, v lastni palači

obrestuie hranilne
vloge naiugodneie

Novo vloge vsak čas razpoložljive obrestuje po 4%, proti odpovedi po 5%